

วัดจักรวรรดิราชาวาส

ประวัติความเป็นมา

วัดจักรวรรดิราชาวาส เป็นวัดโบราณ มีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อ**วัดนางปลื้ม** ต่อมาเรียกว่า**วัดสามปลื้ม** ในสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งสันนิษฐานว่า อาจเป็นนางสามคนร่วมกันสร้างวัด หรือเพราะอยู่ใกล้สามเพ็ง จึงเพี้ยนเป็นสามปลื้มและมีคลองสามปลื้มผ่านริมวัดนี้ด้วย ปัจจุบันคงเหลือถาวรวัตถุของเดิมคือพระวิหารเก่าด้านตะวันออก ภายในประดิษฐานพระป่าเลไลยก์

เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) แม่ทัพใหญ่ของไทยในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดขึ้นใหม่ทั้งอาราม เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๖๒ แล้วน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระอารามหลวง ได้รับพระราชทานนามว่า **วัดจักรวรรดิราชาวาสวรมหาวิหาร**

ในปีพุทธศักราช ๒๓๗๐ เจ้าพระยาบดินทรเดชา ได้อัญเชิญพระบาง มาจากนครเวียงจันทน์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้นำมาประดิษฐานไว้ที่วัดจักรวรรดิราชาวาส เจ้าพระยาบดินทรเดชาจึงสร้างพระวิหารขึ้นทางด้านตะวันตกของพระอุโบสถ เพื่อประดิษฐานพระบาง เมื่อรัชกาลที่ ๓ เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานผ้าพระกฐิน ได้ทอดพระเนตรเห็นพระวิหารพระบางสูงกว่าพระอุโบสถ จึงมีกระแสพระราชดำรัสทักท้วง เจ้าพระยาบดินทรเดชาจึงสร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่ทางด้านเหนือของพระอุโบสถเดิม พระอุโบสถเดิมจึงกลายเป็นพระวิหารมาจนปัจจุบันนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบางกลับคืนไปยังนครหลวงพระบาง แล้วโปรดให้อัญเชิญ **พระนาค** มาประดิษฐานไว้ในพระวิหารแทนพระบาง และยังคงอยู่จนบัดนี้ ได้รับยกฐานะเป็นพระอารามหลวง เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๖๒

สถานะและที่ตั้ง

วัดจักรวรรดิราชาวาส เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดวรมหาวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๕ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๒๒ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาแบบจีน เป็นมุขลด ๒ ชั้น ประดับลายปูนปั้นรูปเทพพนม ๔ องค์ ล้อมด้วยลายเครือเถา ตอนล่างแบ่งเป็น ๕ ช่องเขียนภาพประดับลายปูนปั้นรูปเต่า วัว สิงห์ พญานาค และไก่ อันเป็นสัญลักษณ์หมายถึงพระพุทธเจ้า ๕ องค์ ตั้งอยู่บนฐานยกพื้นฐานสิงห์ ภายในฝาผนังพระอุโบสถระหว่างช่องหน้าต่างเขียนภาพทศชาติ

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ด้านหลังพระประธานเขียนรูปชুমเรือนแก้วล้อมด้วยเทพชุมนุม

พระวิหาร มี ๓ หลัง

๑. **วิหารหลังกลาง** เดิมเป็นพระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาลด ๒ ชั้น มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ มีระเบียงหน้าและหลัง พื้นระเบียงหลังก่อแทนประดิษฐานพระพุทธรูปสำริด ปางมารวิชัย ฝีมือช่างล้านช้าง มีอักษรลาวตัวธรรมจารึกแต่มีอักษรพม่าปน ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปิดทอง ปางมารวิชัย ฐานชุกชีปิดทองประดับกระจก บนชั้นเบญจามีพระอัครสาวกซ้ายขวา ด้านหลังพระพุทธรูปก่อชุมเรือนแก้ว ลวดลายปิดทอง

๒. **วิหารพระนาค** เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะสถาปัตยกรรมแบบจีนเหมือนพระอุโบสถ หน้าบันลายปูนปั้น ยกพื้นสูง ประดับกระเบื้องลายคราม มีบันไดทางขึ้นทั้งมุขหน้าและมุขหลัง ภายในประดิษฐาน **พระนาค** ปางห้ามสมุทร

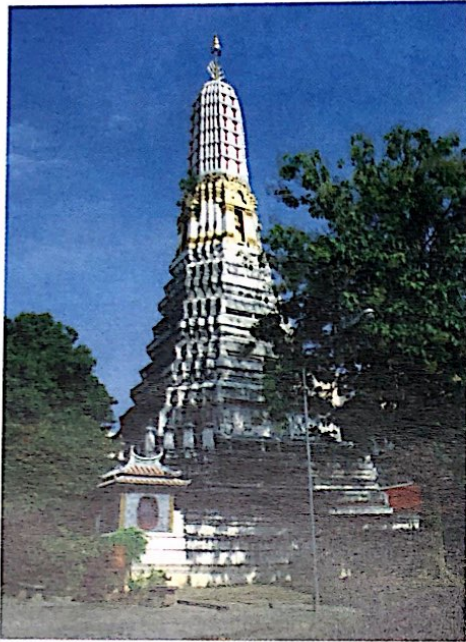
๓. **วิหารเก่า** อยู่ด้านทิศตะวันออก หน้าบันประดับลายปูนปั้นรูปดอกไม้ นกยูง ติดกระเบื้องเคลือบสี ชุมประตูประดับเครื่องถ้วยชามฝังด้วยกระเบื้องเคลือบ มีชุมจระนำภายในประดิษฐานพระพุทธรูปพระนามว่า **พระป่าเลไลยก์**

พระพุทธรูปรางค์ สร้างในสมัยพระพุฒาจารย์ (มา) เป็นเจ้าอาวาส ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๔๓-๒๔๕๗ อยู่ด้านเหนือของพระมณฑปพระพุทธรบาท มีระเบียงคกรอบฐานทักษิณ ระเบียงชั้นสองส่วนที่อยู่ตรงกับมุมหลังคาเป็นรูปเก๋งจिनราวลูกทรงระเบียงที่ฐานทักษิณชั้นสองด้านใต้เคลือบสีเขียวลายแก้วชิงดวงแบบจีน ฐานพระปรารค์เป็นฐานสิงห์ครุฑาตุประกอบด้วยซุ้มทิศ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปยืน

มณฑปพระพุทธรบาท

ลักษณะทรงจตุรมุข ยอดปรารค์ หน้าบันประดับลวดลาย ชุ่มและกรอบประตูหน้าต่าง ปิดทองประดับกระจกผนังประดับปูนปั้นลายหน้าสิงห์ ภายในประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทและพระพุทธรูปหล่อปิดทองปางปาเลไลยก์

เขาพระพุทธรฉายและถ้ำพระพุทธรไสยาสน์ อยู่ทางด้านใต้ของพระวิหารเก่า ก่อเป็นรูปเขามอ ตอนบนมีรูปพระพุทธรฉาย ส่วนภายในถ้ำประดิษฐาน **พระพุทธรไสยาสน์** และ **พระสังกัจจายน์**

ศาลเจ้าพระยาบดินทรเดชา อยู่ด้านทิศใต้ของพระพุทธรูปรางค์ เป็นอาคารตรีมุข หน้าบันสลักรูปสิงห์ สร้างเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๔ ภายในประดิษฐานรูปหล่อของเจ้าพระยาบดินทรเดชา

ศาลาเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา ภายในประดิษฐาน **พระพุทธรหมามงคล** เป็นพระพุทธรูปหล่อ ปิดทอง ปางสดุ้งมาร

หอรชั้ง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๓.๔๐ เมตร ยาว ๓.๔๐ เมตร สร้างเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๘

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะทรงจตุรมุข สร้างเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๑

ปัจจุบัน **พระราชธรรมมุนี** (เกียรติ สุกิตฺติ) รักษาการเจ้าอาวาส